

hvarjari gerð skrifar seg inn í ta verð, sum er kring hana. Men hinumegin krógvar sama politiska maktin og alt, sum náttúrliga hongur saman við henni, ein ræðuligan vanda, at hon — samstundis sum hon at siggja til váttað okkara samleika — tvørturímóti og uttan at vit merkja tað tekur frá okkum okkara tilveru (eksistens) og samleika.

Tann menniskjan, ið hevur gloymt at koyra bil, fara í handlarnar, kóka kaffi ella telefonera, er ikki longur tann sama sum hon, ið dugdi hetta alt livið. Tann menniskjan, sum ongantið hevur verið noydd til at lita á seg sjálva, eins og hon var «eyga» í upptøkutóli sjónvarpsins, men sum knappliga í øllum hon ger verður fylgd av hesum «eyga» — tann menniskjan er ikki longur hin sama sum hon var. Hon verður ein gisli fyri sitt starv, síni framhjáráttindi, sitt embæti. Tað, sum tykist at styrkja hennar samleika og tilveru, tekur í veruleikanum frá henni, og uttan at hon merkir tað, hennar samleika og tilveru. Hon stýrir nú ikki longur sær sjálvari, hon verður stýrd av sínum embæti og tess avbjóðingum, heiður, framhjáráttindum o.s.fr.

Tað er okkurt drepani við hesari freisting. Í einari kámutari, sjálfsvremjandi vørð, verður tilvera maktmenniskjans í veruleikanum loyst frá sínum uppruna. Hon verður fremmandagjörð og máttleys, ein grótmýnd av sær sjálvum. Ein standmynd, sum — hóast hon stendur har í öldir og ber vitni um týðning og heiður — samstundis bert er ein deyður steinlatur.

Kierkegaard skrivaði «Sygdommen til Døden». Eg vil loyva mær at umtala tykkara framúrskarandi landsmann og siga «Magten til Døden».

Hvor er so úrskurðurin av øllum hesum?

Úrskurðurin er so avgjørt ikki, at tað er skeivt at verða politikari, tí grundreglan er, at politikur er ósiðaligur. Tvørturímóti er politikur eitt arbeiðsøki, ið setir serstakt stór krøv til vit og skil menniskjunar, til sjálvgransking, ábyrgdarsensu, ansni og siðalag — til at kunna liva seg inn í sál næstans, at duga hógv og vera eyðmjúkur. Tað er arbeiði fyri serstakt ósjálvsøkin menniskju og menniskju, ið ikki lata seg lokka.

Øll sum siga at politikur er skitin, lúgva. Politikkur er heilt einfalt eitt arbeiði, ið krevur serstakt rein menniskju, júst tí politikur ger tað so lætt at dalka seg sjálvan siðaligt, ja, so lætt, at tær als ikki nýtist at vita tað, um tú ert ein minni ansin menniskja.

Tað eiga tí at vera serstakt ansin og rein menniskju, ið fara upp í politikk. Menniskju, ið geva tí tvískilta tilboðnum um sjálvsfremjan, sum júst politikurinn býður, ein serstakan ans.

Sjálvur veit eg als ikki, um eg teljist millum tilík ansin menniskju. Eg veit bert, at eg átti at talst millum tey, tá ið eg átók mær mitt embæti.

Harra Ræktari, eg takki tygum fyri Sonning-heiðurslønina — háttvirdu áhoyrarar, eg takki tykkum fyri at tit lurtaðu.

Vaclav Havel

Viðmerkingar

Sonning-heiðurslønin verður annað hvørt ár veitt tí persóni, ið verður mettur at hava havt størst týðning fyri europeisku mentanina.

Verða ávaringar og áheitanir — siðalæra — Havel í røðuni nú tann sáld, ið allir politikarar í framtíðini mugu skakast ígjøgnum, áðrenn teimum verður loyvt at seta fótin inn um tinggátt, so er einki at ivast í, at europeiska mentanin gongur eini glæsiligari framtíð á móti, og — um nakar — vil tá Havel í hvussu so er hava uppiborið sína Sonning-heiðursløn.

Í okkara ting-sáld er sum kunnugt meskaviddin so stór, at bæði dromedarar og kamalar lættliga kunnu tvíspara gjøgnum meskarnar — og, vil onkur vera við, gera tað eisini!

Føroyingar eru yvirhøvur á einum máli um, at skil okkum vera liv lagað

á hesum klettum, er fremsta treytin, at okkara fiskastovnar fáa møguleika at koma fyri seg aftur, men hvussu stovnsrøktin skilabest skal fremjast eru tað skjótt eins nógvar áskoðanir um og tað eru politikarar. Øll minnst vit «gosið», ið stóðst av seinasta uppskotinum um at vaksa um meskaviddina á trolposnum, og hvussu skilligt orðaskiftið spegladi egnu áhugamáli politikaranna, hóast fegur orð um «upp á landsins besta».

Vit skilja betur og betur, at gongda leiðin ikki ferir fram. — Hvi so ikki byrja heilt av nýggjum, við røtini til trupulleikarnar? — Byrja at minka um meskaviddina í ting-sáldini?

Tað eru vit sjálvi —

Palleba og Marsanna — ið áseta hesa meskavidd valdagin.

Tormóður Dahl

Lesarabrøv

Tveir tunnlar

Higartil havi eg ikki hildið tað verið ráðiligt at fara undir vágatunnlin. Um hann so kostaði nógva ella litið, so verður jú ikki tað nógva brúkið av honum enn. Jarðfrøðingarnir hava eisini vist á, at eftir øllum at døma verður truplari at koma í gjøgnum undir botninum um sund og ferðir enn uppi á tursum, tí rivurnar har eru fleiri og størri, tilfarið brottilt og moyrari, verri at fáast við. Sovorðið sæst ikki í pappinum hjá norsku serfrøðingunum, og teir eru álitismenn, ið vita alt um norskt granitt. At føroysku basalt- og grøtløginu eru øðrvísi, kunnu norðmenn ikki gera við. Teir hava vist allan góðan vilja til at gera okkum ein tunnel — og tað er tað einasta avgerandi í dag. Alt tos um møgular trupulleikar er tann beri illvilji móti vágafólki, sum er tað ringast viðfarna í landinum.

Men her verða als eingir trupulleikar, so ella so. Vágamenn standa allir sum ein aftanfyrri hetta megnartiltak. Alt hitt, tað tekniska og figgarliga eru bara «bagatellir». Rokni-stykkið hjá Suna Jacobsen í Dimmu 16. nov. sigur við greiðum arabarætelum, at Vágatunnlin fer at geva eina miljón um árið í avlopi! Aðrir og størri roknimeistarar enn Birgir Danielsen hava roknað hetta sama stykkið og fingið sama góða úrslitið. So nú er ikki at biða!! Far-

Svend Áge! Nú tú endiliga hevur funnið nakað, sum loysir seg fyri landið, mást tú ikki helma í, fyrr enn eisini mykinesmenn og aðrir hava fingið fast samband skrivar lesari

ast má undir hendan inn-tøkuveitandi undirgreystur við tað sama. Men vit áttu at gjørt 2–3 tunnlar beinanvegin. Hugsíð um arbeiðsloysið, og so vinna vit 2–3 miljónir árliga — so frægt dugi eg at rokna.

Um Vestmannasund verður neyðugt við tveimum tunnnum ið hvussu er. Tí ferjusambandið Vestmanna-Oyrargjögvi skal sparast burtur og privat skjúts um sunðið verður forboðið. Tá ið so onkur umvæling skal gerast í øðrum tunnlinum, so hava vit hina at taka til. Og hon eigur at vera úr Vestmanna og út á Kloddan norðan fyri Oyrargjögvi, so vestmenningar sleppa frá at fara allan umvegin oman í Kollafjarðardal

fyri at sleppa krúpandi vestur í Vágar. Kanska átti tunnlin at verðið gjørdur út á Slætanes, so tær fáu atkvøðurnar, sum eftiri eru í Gásadali, kundu verið fluttar norður hagar og soleiðis fingið fast samband við megin-økið tann vegin.

Vestmenningar hava eisini brúk fyri at koma skjótt og væl vestur í Vágar á náttartið í dans, á flogvøllin ella á Ellisheimið ella at smíða hús fyri vágamenn, tá ið teir eru farnir til Havnar at smíða.

Tveir tunnlar fara eisini at geva meiri kapping um bummengarnar og tryggja brúkaran ímóti, at prisurin verður órimiliga høgur.

Svend Áge! nú tú endi-

liga hevur funnið nakað, sum loysir seg fyri landið, mást tú ikki helma í, fyrr enn eisini mykinesmenn og aðrir hava fingið fast samband. Lat hinar snakka um at hava ráð — nær hevur tað verið skilatos í Føroyum? Tá ið tú, Suni, Frank og aðrir álitismenn bedýra, at hesir tunnlar saktans kunnu gerast uttan at fara í landskassan, fyrr ella seinni, so hava vit allir føroyingar fult álit á tykkum!

Skuldi tað hent, at tunnlin druknaði í hálvum gekki, áðrenn komið er út um Sund, so kunnu tit geva danskarum skyldina, tí teir eiga undirgrundina enn!

P.M.J.

Er stráfóðurstudningur tað rætta?

Fyri nokrum døgum síðani stóð grein í Sosialinum, har greinskrivarin viðgjørdi tað nógva tos, sum hevur verið í fjølmiðlunum um at mjólkjarframleiðslan er blivin ov stór, og at neytini fingi ov nógva av keyptu fòðuri, og at rætt var, at nú var gingið meira yvir til at flyta studningin frá mjólkini til stráfóðurstudning.

Sjálvandi skulu vit menna landbúnaðin við mest møguligari eginframleiðslu, men tað er skeivt at fara yvir til stráfóðurstudning, so leingi tær politisku fortreytirnar ikki eru til staðar, og við tí skipan, sum i dag verður brúkt, er skeivleikin minst 30 prosent. Eg skal her taka tvey dømi: Vit kunnu fyrstilla okkum

tvey fjós, sum hava somu nøgd av grasi at koyra í brunnarnar, annar slær grasið og fyllir upp í lastbil ella traktor og vippar niður í brunnin inn til brunnurin er fullur, so verður javnað ovast eitt sindur, lagt eitt litið sindur av press á. Hitt fjósið slær grasið, kárvar tað, og ristur tað væl í brunninum, og traðkar alla tíðina niður við vegginum, leggur tiggu ferðir so nógva press á sum hin fyrr nevndi. Tað er næstan ógjørligt at fáa gott sùrhoyggj, sum verður koyrt í brønn eftir fyrra dómnum, so neytini eta litið av tí, men tað kann rættast við at geva neytunum útlenskt fòður, so tey mjólkja eins nógva sum hjá tí seinna ferðinum, og samstundis hevur

nokk sùrhoyggj til sligið verður næsta ár.

Tann í tí seinna dómnum hevur góðan møguleika at fáa eitt fyri neytini vælsmakandi sùrhoyggj, og kann samstundis spara keypt fòður. Av tí at neytunum dæmar væl sùrhoyggið, er hann liðugur at geva tað seinast í mai, og byrjar tá at sláa inn til neytini nývaksið gras, sum hevur stórt fòðurvirði, og kann harvið spar uppáttur meira keypt fòður, og heldur fram at geva neytunum gras til seinast í sept.

Fyrst í okt. koma so uppmátararnir, teir hava bert skildu til at mæta tað sùrhoyggj og hoyggj og telja neytini, sum eru í fjósinum, so nú kemur fram, at tann í fyrra dómnum hevur 30 til 40 pro-

sent meira m² enn seinna dómið, og fær eftir ætlaðu studningsreglunum ein hogan studning, meðan hin seinni fær litið og einki.

Min áheitan til politikararnar skal vera: skapið fortreytirnar fyri økonómiskum grundarlag, so at mjólkjarvirkið kann úbyggjast til at taka alla mjólkina og viðgera hana til brúkarans tøv, fáið gjørt eina nýggja jarðarlóg fyri tað yvir 50 ára gomlu, fáið gjørt reguleringina til nýggju lógina um almenna jørð, fáið eina skipan, soleiðis at bourin verður vetrarfríðaður og harvið gevur dupult so nógva gras sum nú, fáið skapt møguleikar fyri, at teir næmingar, sum verða lúðir við sína útbúgving á

Framhald á síðu 21